

Model European Parliament (MEP) Limburg, 11 mei 2023

Beste mensen.

Aan de keukentafel.

Daar begon het bij mij.

Daar was het waar ik leerde debatteren. En het 'parlement' in kwestie betrof ons gezin. Ons gezin bestaande uit twee generaties – ouders en kinderen; en dat in een tijd dat Nederland aan het ontzuilen was.

Mijn ouders waren geboren en gevormd in de katholieke zuil; hadden elkaar leren kennen via het katholieke jeugdwerk; en zagen ons – de kinderen – natuurlijk graag in alle opzichten in hun voetsporen treden. Wij – de kinderen – zagen dat anders. Of beter: we wilden álles anders, stelden álles ter discussie.

Om te beginnen waarom wij als jongeren niet de vrijheid kregen om onze eigen keuzes te maken:

- waarom moesten we bijvoorbeeld elke week naar de kerk? en
- waarom mochten onze vriendinnetjes niet blijven slapen? maar ook
- waarom mocht in verkiezingstijd alleen een CDA-poster ons huis sieren? Wij – de kinderen – wilden ons profileren met een poster uit een ander kamp.

Uit dat debat kwam als compromis dat het woonkamerraam gereserveerd bleef voor het CDA, maar wij – vooruit dan maar - de poster van onze politieke voorkeur voor ons slaapkamerraam mochten hangen. Een paar jaar later schoven we als kinderen weer íets meer op in het debat: vanaf toen hingen de posters van twee partijen broederlijk naast elkaar.

Ja, ik weet het. Totaal andere thema's dan die deze dagen op jullie agenda staan zoals cryptovaluta, online consumentenbescherming of koolstoflekkage...

Net zoals ik kan concluderen dat de dresscode anders is. Laat ik het zo zeggen; toen ik zestien was liet ook de lengte van je haren zien hoe je over de wereld dacht...

Maar achteraf gezien, heb ik wel eens medelijden met mijn ouders gehad. Hoe hun wereldbeeld continu door hun vier zonen en dochter ter discussie werden gesteld.

Al lieten zij zich zeer zeker niet eenvoudig overtuigen; we moesten écht, écht met hele goede argumenten komen. Want je willen ontworstelen aan het harnas van een zuil is één, maar dan hoor je ook goed na te denken over de samenleving die je wél wenst.

Die keukentafel was dus mijn leerschool. Maar de start van mijn politieke carrière lag bij een fietsenrek. En wel bij een fietsenrek dat in mijn woonplaats Boxmeer aan de overkant van de weg stond. Zie je het voor je; hoe kinderen komen aanfietsen; hun fiets in dat rek gooien en dan de straat overrennen? Kei gevaarlijk ...

Natuurlijk kaartten ouders dit aan bij het gemeentebestuur, maar er was geen geld, dus een veilige oplossing moest nog maar even op zich wachten...

Een groepje bewoners pikte dat niet en zei: "dan doen we het zelf!". 's Avonds op de fiets naar het zwembad, een schep in de hand, uitgraven dat rek en aan de overkant weer veilig in de grond gezet...

En dáár was het dat ik – de toen 18-jarige Emile – al meegravend overtuigd raakte van mijn roeping: oplossingen zoeken voor problemen; sámen met de mensen. Dit was waarvoor ik me had aangesloten bij de SP, op dat moment een nieuwkomer in de Boxmeerse politiek.

Maar daarmee was ik er nog niet. Het waren tropenjaren, die beginjaren. Steeds weer nieuwe acties verzinnen – altijd mét de mensen; langs de deuren gaan; en eindeloos, eindeloos debatteren met bewoners die het niet vanzelfsprekend met je eens zijn.

Maar zo leer je wel je gemeente kennen; elke wijk; en elke straat ... én leer je wat er speelt; wat de problemen zijn waar mensen mee worstelen. Want dat is altijd mijn drijfveer gebleven:

geen volksvertegenwoordiger worden voor eigen eer, glorie en faam; en ook niet enkel voor wie op mij stemt; maar voor iedereen. Of je nou in de gemeenteraad zit of in het provinciaal, nationaal of Europees parlement. Je zit er nooit enkel voor jezelf...

Al met al heeft het toen ruim 10 jaar geduurd voordat mijn partij het vertrouwen van de inwoners van Boxmeer won. 32 jaar was ik inmiddels, toen ik in de gemeenteraad van Boxmeer mocht plaatsnemen. Weer acht jaar later mocht de SP meebesturen en werd ik

wethouder. Totdat ik weer vier jaar later naar de Tweede Kamer in Den Haag werd geroepen en daar uiteindelijk partijleider werd. En bijna, bijna lag daar het premierschap in het verschiet, maar laten we maar zeggen dat de tijd – of Nederland – daar uiteindelijk nog niet rijp voor was....

Maar op mijn zestiende zittend aan die keukentafel had ik niet kunnen bedenken nu Gouverneur van Limburg te zijn. Wat ik toen wél wist, was dat dat ik absoluut het onderwijs in wilde. En dat is me ook gelukt. Bijna 18

jaar ben ik schoolmeester geweest. En eigenlijk kan ik dat iedereen aanraden die de politiek in wil. Doe eerst ervaring op in een sector – zoals het onderwijs of de zorg – die je een goed beeld geeft van hoe een samenleving reilt en zeilt...

Maar gouverneur dus, al heet het ambt eigenlijk officieel Commissaris van de Koning, maar hier in Nederlands Limburg zeggen we net als in België gouverneur...

Ik ben het nu bijna anderhalf jaar; en nee, je wordt er niet voor gekozen, maar benoemd. Ik hoor nu dus boven de partijen te staan; en maak zelf geen beleid.

Wat doe ik dan wél? Nou, ik ben zowel voorzitter van de Provinciale Staten – het Limburgs parlement – als van Gedeputeerde Staten, zeg maar de Limburgse regering...

Daarnaast heb ik zogenaamde Rijkstaken en die liggen bijvoorbeeld op het gebied van Openbare Orde en

Veiligheid, burgemeestersbenoemingen, koninklijke onderscheidingen en ik ontvang en vergezel het koninklijk huis als ze Limburg bezoeken.

Maar bovenal ben ik naar buiten toe een boegbeeld. Een boegbeeld dat niet alleen het geweldige van deze 'meest prachtige en meest Europese provincie van het land' uitdraagt, maar ook observeert, luistert en vragen stelt.

Kortom scherp blijft op de problemen die de provincie Limburg - het liefst sámen met de Limburgers - wil, kan en moet oplossen. En dan heb ik óók over het bouwen en herstellen van vertrouwen. Want in de snel veranderende wereld van vandaag, kunnen we elkaar ook kwijtraken.

Ja, een snel veranderende wereld.

- Wie had bijvoorbeeld kunnen denken dat toen jullie pak en beet nog brugpiepers waren, ons leven twee jaar lang zo goed als op slot kwam te staan? Door een virus...
- wie had kunnen denken dat heel Europa vorig jaar Oekraïne het songfestival liet winnen! Omdat het land in oorlog was! En het dit jaar niet zelf kan organiseren omdat het nog steeds in oorlog is. In Europa! Waar we dachten voorgoed verlost te zijn van die ellende; en
- wie had kunnen denken dat meer en meer Nederlanders het vertrouwen in hun eigen overheid verliezen; het leven onbetaalbaar zien worden; en bij verkiezingen wéér een nieuwe partij een grote winst pakt...

En dat in een periode dat jullie terecht vragen:

'Hoe gaat onze wereld er straks uitzien?'

En dan denk ik toch weer terug aan die keukentafel. Mijn leerschool waar zo het vanzelfsprekend was met elkaar in gesprek te blijven; samen naar oplossingen te zoeken; en uiteindelijk onze compromissen te vinden...

Maar beste mensen. Alles begint met interesse en de wil om na te denken over welke samenleving we samen wensen.

En dan denk ik: dat we eigenlijk wel goed zitten met jullie generatie. Juist omdat jullie in je nog jonge leven zien dat er meer 'wij' dan 'ik' nodig is om jullie toekomst veilig te stellen. Het enige wat jullie als *post-millennials* volgens trendwatchers nog zouden moeten leren, is dat *offline*-communicatie óók belangrijk is.

Als *boomer* kan ik jullie daarvoor uiteraard van harte de keukentafel aanbevelen; of de tafel in de kroeg; bij de voetbalvereniging... als jullie maar ideeën blijven uitwisselen; naar elkaar blijven luisteren; en samen oplossingen blijven bedenken voor een betere samenleving.

Niet alleen tijdens dit MEP-Limburg maar naar ik hoop ook nog net zo enthousiast daarna en in de rest van jullie leven.

Dank voor jullie aandacht. En vragen? Brandt maar los!